

Nota opozycyjna Męcińskiego w sprawie Trembeckiego o zapłatę prowizji**Or.** Archiwum Narodowe w Krakowie, sygn. WM 183, s. 591–594.**Edycja krytyczna:** Mateusz Mataniak.*2 XI 1821***[s. 591]**

Nota opozycyjna Onufrego Męcińskiego adwokata sądowego, przeciwko wyrokowi Sądu III Instancji, w sprawie z Wincentym Trembeckim 25 października br. zaocznie wydanemu, wyrok apelacyjny 12 września br. wydany w przedmiocie złożenia kaucji 4000 złp zatwierdzającemu.

Najwyższy Sądzie!

Wyrokiem Najwyższego Sądu 25 października br. zaocznie wydanym, rekurs Męcińskiego od wyroku apelacyjnego 12 września br. w sprawie z Wincentym Trembeckim wydanego, warunkowo założony, uchylony, i wyrok ten zatwierdzonym został. Przeciw takowemu wyrokowi Męciński zakładając w terminie prawnym opozycję, a oraz popierając swój rekurs, przytacza zasady, że wyrok apelacyjny zmieniony, a wyrok Trybunału I Instancji 14 sierpnia br. winien być zatwierdzony co do kategorii dozwolonego tym wyrokiem, a odmówionego apelacyjnym Męcińskiemu terminu trzech miesięcznego do złożenia dostatecznej kaucji 4000 złp Trembeckiemu dłużnej, na czas moratorium, Męcińskiemu względem tegoż Trembeckiego, jako obywatela Królestwa Polskiego, służącego, w tym przypadku, gdyby co do pierwszej kategorii, to jest uznanej tymi wyrokami niedostateczności kaucji tejże sumy, przez Jaśnie Wielmożnego Stanisława hr. Szaniawskiego, na jego kamienicy w Krakowie przy ulicy Grodzkiej pod L. 180 stojącej, za Męcińskim dla tegoż Trembeckiego zapisanej, Wydział Doktorów i Profesorów Prawa w Uniwersytecie Jagiellońskim, do którego Męciński udał się, nie uznał w tych wyrokach obrazy prawa, a tak obydwie te wyroki przez Najwyższy Sąd zmienionymi i kaucja ta za dostateczną uznana nie została. Albowiem Trybunał I Instancji dozwalał Męcińskiemu swym wyrokiem de datto 14 sierpnia br. trzech miesięcznego czasu do złożenia dostatecznej kaucji sumy 4000 złp na rzecz Trembeckiego, miał na uwadze: a) powagę rzeczy ostatecznie osądzonej, to jest wyroki tegoż Trybunału 18 stycznia, Sądu Apelacyjnego 9 lutego i III Instancji 13 kwietnia 1820 r. oraz 11 kwietnia 1821 r. zapadłe, którymi przyznane zostało Męcińskiemu względem Trembeckiego, jako obywatela Królestwa Polskiego, dobrodziejstwo moratorii, gdy Męciński, obywatel tutejszo-krajowy, na czas trwania tegoż moratorium zabezpieczy hipotecznie sumę 4000 złp Trembeckiemu dłużną; **[s. 592]** b) art. 2020 KC stanowiący wyraźnie, jeżeli ręczyciel nie byłby wypłacalny, innego ręczyciela stawić potrzeba. Przepis tego prawa stosował się i stosuje analogicznie do obecnego przypadku w tym, iż gdy Trybunał uznał nie być dostateczną rękojmnią przez Jaśnie Wielmożnego Szaniawskiego za Męcińskim

wskutek wyroku Sądu Najwyższego 4 kwietnia 1821 r. wydanego zapisaną, z tego powodu, iż Męciński ani ręczyciel ten nie dowiódł, czyli kamienica w Krakowie przy ulicy Grodzkiej pod L. 180 stojąca, na której rękojnia zabezpieczona została, ma tę samą wartość, za jaką została nabyta, a tak, gdy przypuścił Trybunał domniemanie, iż Jaśnie Wielmożny Szaniawski z tej rękojmi mógłby stać się Trembeckiemu niewypłacalnym, prawnie więc Męcińskiemu nakazano złożyć na rzecz Trembeckiego dostateczną rękojmię, to jest przez innego wypłacalnego ręczyciela zapisaną; c) art. 11 tegoż Kodeksu stanowiący wyraźnie: iż cudzoziemiec takich praw cywilnych używać będzie we Francji, jakie są lub będą pozwolone Francuzom, przez traktaty z narodem, do którego ten cudzoziemiec należy, przepis tego artykułu zasadza się na wzajemności, która wypływa z praw między narodami i z traktatów. Gdy zaś Wielmożny Trembecki jest obywatelem Królestwa Polskiego, a tak względnie Męcińskiego, obywatela tutejszo-krajowego, cudzoziemcem, gdy w Królestwie Polskim obywatele tutejszo-krajowi nie odbierają i nie mogą odbierać wypłat swych wierzytelności, dlatego, iż tam przez uchwałę sejmową 1820 r. moratorium zostało do lat 5 przedłużone, prawnie przeto Trybunał nie zobowiązał Męcińskiego do zapłaty Trembeckiemu jego wierzytelności, ale utrzymując Męcińskiego przy dobrodziejstwie moratorii, onemuż 4 wyrokami przyznanym, zobowiązał go do złożenia innej dostatecznej na rzecz Trembeckiego rękojmi; d) kwit Ludwika Jordana, pełnomocnika Trembeckiego, jak wydane na tegoż prośby, a tu złożone rezolucje dowodzą, 1 czerwca 1821 r. Męcińskiemu wydany i tu złożony, z którego okazuje się, że tenże pełnomocnik a conto prowizji od sumy 4000 złp, którą Jaśnie Wielmożny Szaniawski 3 maja 1821 r. dla Trembeckiego na swej kamienicy zabezpieczył, dnia 8 sierpnia 1822 r. przypadającej, odebrał 100 złp i zobowiązał się poczekać wypłaty resztującej prowizji do św. Jana tegoż roku Męcińskiemu, w tym przypadku, jeżeli Męciński na terminie 8 stycznia 1822 r. nie mógłby doliczyć reszty takowej prowizji, to jest kwoty 100 złp, albowiem Męciński prowizję od 8 stycznia 1820 do tegoż czasu 1821 r. należącą, a 200 złp wynoszącą, za osobnym kwitem przez tegoż pełnomocnika [s. 593] sobie wydanym i tu złożonym, wypłacił, [i onego uwzględniając] Trybunał czas trzech miesięczny do złożenia innej kaucji Męcińskiemu wyznaczył. Gdy zaś Wysoki Sąd Apelacyjny wyrokiem swym 12 września br. wydanym zmienił ten wyrok Trybunału, gdy nie raczył zwrócić swej uwagi na to, iż ruchomości Męcińskiego 11 stycznia 1820 r. zajęte są i będą zabezpieczeniem wierzytelności Trembeckiego dopóty, aż Męciński skutecznie i wręczy mu hipoteczne zabezpieczenie tejże wierzytelności, i gdy dał miejsce kontynuacji i egzekucji przeciwko Męcińskiemu o sumę kapitałną, a tak odjął dobrodziejstwo moratorii wyrokami ostatecznymi przyznane i z prawa wzajemności służące, Męciński więc założywszy i usprawiedliwszy swój rekurs uprasza Najwyższego Sądu, aby raczył zmienić wyrok tak swój zaoczny, jako też Wysokiego Sądu Apelacyjnego, lecz zatwierdzić wyrok Trybunału I Instancji wyżej z daty cytowany, z tym jednak zastrzeżeniem, iż zatwierdzenie tego wyroku nie przeszkadza Męcińskiemu, ani pozbawia go prawa udania się do sądu swego przeciw obydwom wyrokom, co do tej kategorii sporu zgodnie wydanym. Iż kaucja Jaśnie Wielmożnego Szaniawskiego za niedostateczną uznana została, gdy Męciński otrzymałby rezolucję Wydział Doktorów i Profesorów Prawa Uniwersytetu

Jagiellońskiego, pozwalającą mu udanie się do sądu swego. Na koniec, aby oponowanego Trembeckiego raczył wskazać na koszty.

Mam honor komunikować Wielmożnemu Tadeuszowi Krzyżanowskiemu, Szanownemu Koledze do odpowiedzi, z uprzejmym wezwaniem, aby na pierwszej następnej audyencji Sądu Najwyższego raczył się stawić.

Kraków, 2 listopada 1821 r.

[Podpis] Onufry Męciński.

Dnia 2 listopada 1821 r. ja, Piotr Reling, woźny przy władzach sądowych Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu na ten urząd nominowany przez Wysoki Senat Rządzący na dniu 18 maja 1819 r. do L. 1473 wydany, i zamieszkały w Krakowie przy ulicy Floriańskiej pod L. 536 kopię niniejszej noty opozycyjnej Wielmożnemu Tadeuszowi Krzyżanowskiemu adwokatowi w Krakowie [s. 594] przy ulicy Szpitalnej pod L. 61 zamieszkały, nie zastawszy tegoż w pomieszkaniu wręczyłem na ręce służącemu jemu Jakubowi Chmurskiemu, osobiście odebrał, podpisu odmówił. Zaświadczam.

[Podpis] Piotr Reling, woźny sądowy.

[cytowane przepisy: Kodeks Cywilny Napoleona, art. 11, 2020]

[hasła: nota opozycyjna, kaucja, zabezpieczenie hipoteczne, moratorium hipoteczne, niewypłacalność poręczyciela, poręczenie]